

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 111

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1802) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/1802 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Genel Gerekçesi4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi5

• Dışişleri Komisyonu Raporu6

• Teklif Metni8

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin8

• Anlaşma Metni9

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 458938 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması"nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

26/04/2019

Mustafa Şentop

Tekirdağ

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/1802)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

GENEL GEREKÇE

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması" 16 Nisan 2016 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Her iki ülkenin vatandaşları ve çalışanlarının sosyal güvenlik haklarının mütekabiliyet esasları çerçevesinde korunması ve güvence altına alınabilmesi maksadıyla imzalanan söz konusu Anlaşma yürürlüğe girdiğinde:

a) Her iki akit taraf mevzuatına tabi olanlar sosyal güvenlik hak ve yükümlülükleri bakımından eşit işlem göreceklere.

b) Tarafların mevzuatında öngörülen sosyal güvenlik yardımlarına hak kazanılması için akit taraf devletlerde geçen sigortalılık sürelerinin birleştirilmesi mümkün olacaktır.

c) Çalışanların hangi ülke mevzuatına tabi olacağı tespit edilecek ve bu sayede çifte prim ödenmesi önlenecektir.

ç) Geçici görevli olarak diğer akit tarafta hizmet akdiyle veya kendi nam ve hesabına çalışanların, diplomatik misyon mensuplarının ve devlet hizmeti görmek üzere diğer taraf ülkesinde bulunanların tabi olacağı sosyal güvenlik mevzuatı belirlenecek ve böylece mükerrer sigortalılık önlenecektir.

d) Aylık veya gelir almaktayken diğer akit taraf ülkesinde ikamet edenlerin aylık ve gelirleri yeni ikamet yerinde de ödenecektir.

e) Her iki akit taraf sigortalılarının geçici iş göremezlik hallerinde sağlık yardımlarından yararlanmaları mümkün olabilecektir.

f) Maluliyet aylığı alan ve diğer tarafta ikamet edenlerin tıbbi kontrolleri, ikamet yerinin sosyal güvenlik kuruluşu tarafından yapılacaktır.

g) Her iki taraf yetkili makam ve kurumları sosyal güvenlik alanında birbirlerine her türlü yardımı sağlayacak, gereken kolaylığı gösterecektir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-69744

18 Nisan 2019

Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

16 Nisan 2016 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması”nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

14/10/2019

Esas No: 2/1802

Karar No: 77

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığınca 18/4/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması”, 26/4/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 8/5/2019 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna havale edilen 2/1802 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 10/10/2019 tarihli 11’inci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti arasında 16 Nisan 2016 tarihinde, iki ülkenin vatandaşları ve çalışanlarının sosyal güvenlik haklarının mütakabiliyet esasları çerçevesinde korunmasını ve güvence altına alınabilmesini teminen imzalanan Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

İran’ın, tarihî ve kültürel bağlarımız olan önemli bir komşumuz olarak bölgemizin önde gelen ülkelerinden biri olduğu,

İran ile ilişkilerimizi iyi komşuluk ve karşılıklı saygı ilkeleri zemininde geliştirmeye gayret ettiğimiz, bu anlamda Hükümetlerimizin ve liderlerin karşılıklı iradeleriyle iki ülke arasında bir dönem 22 milyar dolar seviyesine kadar çıkan ticaret hacminin 30 milyar dolar seviyelerine kadar çıkarılmasının hedeflendiği,

İran’da hâlihazırda yaklaşık 6 bin vatandaşımızın bulunduğu, İran’ın da Türkiye’de yaklaşık 62 bin vatandaşının bulunduğu, bunların yaklaşık 3.500’ünün çalışma iznine sahip olduğu, bu nedenle vatandaşlarımızın karşılıklı olarak sosyal güvenlik haklarının tescil edilmesi ve kayda geçirilmesi için bu Anlaşmanın imzalanmasının önemli olduğu,

Anlaşmanın İran tarafında iç hukuk onay sürecinin tamamlandığı,

İfade edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1’inci, 2’nci ve 3’üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan ve İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Ahmet Yıldız</i>	<i>Sena Nur Çelik</i>
İstanbul	Denizli	Antalya
Üye	Üye	Üye
<i>Tulay Hatimoğulları Oruç</i>	<i>Asuman Erdoğan</i>	<i>Ahmet Haluk Koç</i>
Adana	Ankara	Ankara
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Aydın Adnan Sezgin</i>	<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Atilla Ödünç</i>
Aydın	Balıkesir	Bursa
	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Kamil Aydın</i>	<i>Utku Çakırözer</i>	<i>Mehmet Güzelmansur</i>
Erzurum	Eskişehir	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Aziz Babuşcu</i>	<i>Ahmet Hamdi Çamlı</i>	<i>Yunus Emre</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Zafer Sırakaya</i>	<i>Niyazi Güneş</i>	<i>İsmail Özdemir</i>
İstanbul	Karabük	Kayseri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANI TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ
MUSTAFA ŞENTOP'UN TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE İRAN İSLAM CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA SOSYAL GÜVENLİK
ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 16 Nisan 2016 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

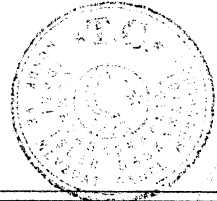
**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE İRAN İSLAM CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA SOSYAL GÜVENLİK
ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1'inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2'nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3'üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
İRAN İSLAM CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti, (bundan sonra "Akit Taraflar" olarak anılacaktır) her iki Devlet arasında sosyal güvenlik alanında ilişkileri düzenlemek amacıyla aşağıdaki konularda mutabık kalmışlardır:

I. BÖLÜM GENEL HÜKÜMLER

Madde 1 Terimlerin Tanımı

- (1) Bu Anlaşmada kullanılan terimler aşağıdaki gibi tanımlanmıştır:
- a) **Ülke:**
Türkiye bakımından, Türkiye Cumhuriyeti,
İran bakımından, İran İslam Cumhuriyeti.
 - b) **Mevzuat:** Bu Anlaşmanın 2. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen sosyal güvenlik rejimleri ile ilgili kanun, tüzük ve yönetmelikler.
 - c) **Yetkili Makam:**
Türkiye Cumhuriyeti bakımından, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı,
İran İslam Cumhuriyeti bakımından, Kooperatif, Çalışma ve Sosyal Refah Bakanlığı.
 - d) **Yetkili Kurum:** Bu Anlaşmanın 2. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen mevzuatın uygulamasından ve yardımları sağlamaktan sorumlu sigorta kurumu.
 - e) **Kurum:** Bu Anlaşmanın 2. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen mevzuatı uygulamakla görevli kurum.
 - f) **Sigortalı:** Bu Anlaşmanın 2. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen mevzuatın uygulanmakta olduğu ve uygulanmış olduğu kimse.
 - g) **Sigortalılık Süresi:** Bu Anlaşmanın 2. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen mevzuata göre sigorta primi ödenmiş ya da ödenmiş sayılan süre.
 - h) **Nakdi Yardımlar:** Bu Anlaşmanın 2. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen mevzuata göre verilen her türlü nakdi yardım.
 - i) **Aile Bireyi:** Yetkili Kurumca uygulanan mevzuata göre aile bireyi olarak tanımlanan veya öyle kabul edilen kimseler.
 - j) **Yararlanıcı:** Akit Tarafların mevzuatına göre tanımlanan veya öyle kabul edilen kimseler.

- k) **Geride Kalanlar:** Akit Tarafların mevzuatına göre geride kalan ve hak sahibi olarak tanımlanan veya öyle kabul edilen kimseler.
- (2) Bu Anlaşmada tanımlanmayan her bir terim, Akit Tarafların mevzuatında hangi anlamda kullanılmış ise, o anlamı ifade eder.

Madde 2
Anlaşmanın Uygulanacağı Mevzuat

- (1) Bu Anlaşma, aşağıdaki ilgili mevzuata uygulanır:

A. Türkiye Cumhuriyeti bakımından:

- a) Hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar açısından uzun ve kısa vadeli sigorta kolları ve işsizlik sigortası,
- b) Hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar açısından uzun ve kısa vadeli sigorta kolları,
- c) Kamu idarelerinde çalışanlar açısından uzun vadeli sigorta kolları.

B. İran İslam Cumhuriyeti bakımından:

- a) Sosyal Güvenlik Kanunu,
- b) Sosyal Güvenlik Kanunu Değişikliği, 4. maddenin B fıkrası ve 3. notu,
- c) Halı ve Kilim Dokumacıları ile El Sanatları İşçileri için Sosyal Sigorta Kanunu,
- d) Kargo ve Şehirlerarası Yolcu Taşımacılığı Şoförleri için Revize Sosyal Sigorta Kanunu,
- e) İnşaat İşçileri için Sigorta Kanunu.
- (2) Bu Anlaşma, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen mevzuatı değiştiren, yeniden düzenleyen veya bu mevzuat yerine geçen ya da bu mevzuata ek hükümler getiren her türlü mevzuata da uygulanır.
- (3) Bu Anlaşmanın yeni bir sosyal güvenlik rejimine veya yeni bir sosyal sigorta koluna dair mevzuata uygulanması, Akit Taraflar arasında bu amaçla yeni bir anlaşma imzalanması yolu ile gerçekleştirilir.

Madde 3
Anlaşmanın Uygulanacağı Kişiler

Bu Anlaşma hükümleri, bu Anlaşmada aksine bir hüküm bulunmadıkça, her iki Akit Tarafın mevzuatından birine veya her ikisine evvelce tabi olmuş bulunan veya Akit Taraflardan birinin mevzuatına halen tabi olan kişiler ve bunların aile bireyleri ile geride kalanlarına uygulanır.

Madde 4
Muamele Eşitliği

Bu Anlaşmada aksine bir hüküm bulunmadıkça, Akit Taraflardan birinin ülkesinde ikamet eden ve kendilerine bu Anlaşma hükümleri uygulanan kimseler, oturdukları Akit Tarafın mevzuatının sağladığı haklara ve yükümlülüklere, o ülkenin vatandaşları ile aynı koşullarda sahip olurlar.

Madde 5
Yardımların Yurtdışına Ödenmesi

Bu Anlaşmada aksine bir hüküm bulunmadıkça, ödemedен sorumlu Akit Tarafın mevzuatına göre hak kazanılan yardımlar, bu Anlaşmanın 3. maddesi kapsamında bulunan kimselere, diğer Akit Tarafa otursalar bile kesinti yapılmaksızın ödenir. Banka havale komisyonları ödemedен sorumlu Akit Tarafın Yetkili Kurumunca ödenir. Bunların üçüncü bir ülkede oturmaları halinde, yardımlar, ödemedен sorumlu Akit Tarafın mevzuatına uygun olarak ödenir.

Madde 6
Yardımların Azaltılması, Durdurulması ve İptali

Sağlanan yardımın başka bir sosyal güvenlik yardımı ya da kazanç getiren bir mesleki faaliyet ile çakışması halinde bir Akit Tarafın mevzuatına göre bir yardımın azaltılması, durdurulması ya da iptali durumunda uygulanan koşullar, diğer Akit Tarafın mevzuatına göre sosyal güvenlik yardımına hak kazanıldığında ya da diğer Akit Taraf ülkesinde kazanç getiren bir mesleki faaliyet icra edildiğinde aynı şekilde uygulanır.

Ancak, her iki Akit Tarafa geçen sürelele göre oransal olarak hesaplanan aynı mahiyetteki iki yardımın birleşmesi halinde bu hüküm uygulanmaz.

Madde 7
Diğer Anlaşmalar ve Sözleşmeler

Bu Anlaşmada aksine bir hüküm bulunmadıkça, Akit Taraflardan birinin üçüncü taraflarla imzaladığı veya imzalayacağı sosyal güvenlik alanındaki ikili anlaşmalar bu Anlaşma hükümlerini etkilemez.

II. BÖLÜM
UYGULANACAK MEVZUATLA İLGİLİ HÜKÜMLER

Madde 8
Genel Hükümler

Bu Anlaşmada aksine bir hüküm bulunmadıkça;

- (1) Bir Akit Tarafta ücretli çalışanlar veya faaliyetini bir Akit Tarafta icra eden bağımsız çalışanlar, bu çalışmaları ile ilgili olarak, diğer Akit Tarafta ikamet etmeleri ya da işverenin veya işverenin işyeri merkezinin diğer Akit Tarafta bulunması halinde de çalıştıkları Akit Tarafın mevzuatına tabi olur.
- (2) Akit Taraflardan birinin memurları veya benzeri muameleye tabi tutulan kişileri, kendilerini çalıştıran idarenin bağlı olduğu Akit Tarafın mevzuatına tabi olur.
- (3) Bir işyerinin merkezinin bulunduğu Akit Taraf dışındaki bir şube veya daimi temsilciliği tarafından çalıştırılan kimse, bu şube veya daimi temsilciliğin bulunduğu Akit Tarafın mevzuatına tabi olur.
- (4) Her iki Akit Tarafta aynı anda bağımsız faaliyet icra eden kişiler, ikamet ettikleri Akit Tarafın mevzuatına tabi olur.

Madde 9
Görevlendirme

- (1) Akit Taraflardan birinin ülkesinde istihdam edilen kişi, işvereni tarafından belirli bir işin ifası için diğer Akit Tarafa geçici görevli olarak gönderilirse, bu çalışma bakımından, bu kimse aynı işverenin ücretli çalışanı sıfatını koruduğu takdirde, 24 ayı geçmemek koşulu ile birinci Akit Taraf mevzuatına tabi olur.

- (2) Bu süre, her iki Akit Tarafın Yetkili Makamlarının veya bu Makamların tayin ettiği kurumların onayıyla 60 aya kadar uzatılabilir.

Madde 10

Uluslararası Taşımacılık İşletmeleri Personeli

- (1) Bir Akit Tarafın bayrağını taşıyan bir gemide istihdam edilen kişi, o Akit Tarafın mevzuatına tabi olur.
- (2) Merkezi, bir Akit Tarafta bulunan ve kendi adına veya başkası hesabına karayolu, demiryolu ya da havayolu ile uluslararası yolcu veya mal taşımacılığı yapan bir işyerinin, seyahat eden veya uçuş yapan personelinin, kimse işyeri merkezinin bulunduğu Akit Tarafın mevzuatına tabi olur.

Madde 11

Diplomatik Misyonlar ve Konsolosluk Görevlileri

Bu Anlaşma, 18 Nisan 1961 tarihli Viyana Diplomatik İlişkiler Sözleşmesi ve 24 Nisan 1963 tarihli Viyana Konsolosluk İlişkileri Sözleşmesi'nin hükümlerini etkilemez.

Madde 12

İstisnalar

Akit Tarafların Yetkili Makamları, bir kişi veya kişi grupları hakkında uygulanacak mevzuat bakımından bu Anlaşmanın 8 ilâ 11. maddelerine istisna teşkil eden hükümler üzerinde anlaşabilir.

III. BÖLÜM ÖZEL HÜKÜMLER

1. KISIM SAĞLIK YARDIMLARI

Madde 13

Sigortalılık Sürelerinin Birleştirilmesi

- (1) Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre aynı yardımlardan yararlanma hakkı belirli sigortalılık sürelerinin tamamlanmış olması koşuluna bağlı ise, bu Tarafın kurumu gerekli hallerde, diğer Akit Tarafın mevzuatına tabi olarak geçmiş olan sigortalılık sürelerini, aynı zamana rastlatmamak koşulu ile kendi mevzuatına göre geçmiş süreler gibi değerlendirir.

- (2) Hastalık ve analık günlük ödenekleri ile ilgili olarak, bu maddenin birinci fıkrasında sözü edilen süre birleşimi, ancak ilgilinin gelir getirici bir faaliyet icra ettiği ve başvurusunu yaptığı Akit Taraf mevzuatı kapsamında sigortalı olması halinde yapılır.

2. KISIM YAŞLILIK, MALULLÜK VE GERİDE KALANLAR YARDIMLARI

Madde 14 Sigortalılık Sürelerinin Birleştirilmesi

- (1) Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardımlardan yararlanma hakkı bir sigortalılık süresinin tamamlanmış olması koşuluna bağlı ise, bu mevzuatı uygulayan kurum, gerekiyorsa, diğer Akit Tarafın mevzuatına tabi olarak geçen sigortalılık sürelerini, aynı zamana rastlamamak koşulu ile kendi mevzuatına göre geçmiş süreler gibi değerlendirir.
- (2) Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardımlardan yararlanma hakkı, bir özel rejim kapsamındaki bir meslekte veya belirli bir meslekte ya da bir işte belirli bir sürenin tamamlanmasına bağlı ise, sadece ilgili rejim kapsamında geçen süreler veya böyle bir rejimin olmaması durumunda aynı meslekte veya aynı işte tamamlanmış süreler, eğer uygunsa diğer Akit Taraf mevzuatı kapsamında bu yardım hakkının belirlenmesinde dikkate alınır.
- (3) Akit Taraflar hizmet sürelerini gün olarak belirteceklerdir.
- (4) Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardım hakkının kazanılması koşullarının tespitinde, bir Akit Taraftaki ilk işe başlama tarihi dikkate alınır.

Madde 15 Bir Yıldan Az Sigortalılık Süresi

- (1) Bir Akit Tarafın mevzuatına göre tamamlanan sigortalılık sürelerinin toplamı bir yıldan az ise, bu mevzuata göre sadece bu sigortalılık süresine bağlı yardım hakkı olması durumu hariç, yardım sağlanmaz.
- (2) Bu maddenin birinci fıkrasına istinaden bir Akit Tarafın Yetkili Kurumu, yardım hakkının kazanılması, korunması, yeniden kazanılması ve yardımların gerçek tutarının belirlenmesi için sözü edilen süreleri kendi mevzuatına tabi geçmiş süreler olarak kabul eder.

Madde 16
Nakdi Yardımların Hesaplanması

- (1) Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardımlardan yararlanma hakkı bu Anlaşmanın 14. madde hükmü uygulanmaksızın kazanılıyorsa, o Akit Tarafın Yetkili Kurumu, ödenmesi gereken yardım miktarını yalnız kendi mevzuatına göre geçen sigortalılık sürelerini dikkate alarak belirler.
- (2) İlgili kimse Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre yardımlara ancak bu Anlaşmanın 14. madde hükümlerinin uygulanması suretiyle hak kazanıyor ise, o Akit Tarafın Yetkili Kurumu yardımları aşağıda belirtildiği şekilde hesaplar;
 - a) Yetkili Kurum, her iki Akit Tarafın mevzuatına göre geçen bütün sigortalılık sürelerini yalnız kendisinin uyguladığı mevzuata göre geçmiş gibi değerlendirerek nazari miktarı hesaplar.
 - b) Yukarıda bahsedildiği şekilde hesaplanan miktar üzerinden, yardımın gerçek miktarını, yardımın hesabında dikkate alınan sürelerden sadece kendi mevzuatına göre tamamlanan aylığa esas sürelerin toplam aylığa esas sürelerle oranı olarak belirler.
- (3) Bir Akit Tarafın mevzuatına istinaden yapılan yardımlar, o devletın mevzuatına göre kazançlar veya ödenen primler esas alınarak hesaplanıyor ise, Yetkili Kurum sadece kendi mevzuatına göre kazançları veya ödenen primleri dikkate alır.
- (4) Bir Akit Tarafın mevzuatına göre nakdi yardımların tutarı, aile bireylerinin sayısına bağlı ise, Yetkili Kurum, diğer Akit Tarafıta veya üçüncü bir ülkede ikamet eden aile bireylerini de dikkate alır.

3. KISIM
CENAZE YARDIMI

Madde 17
Sigortalılık Sürelerinin Birleştirilmesi ve Cenaze Yardımlarının Ödenmesi

- (1) Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre cenaze yardımlarından yararlanma hakkı bir sigortalılık süresinin tamamlanmış olması koşuluna bağlı ise, o Akit Tarafın Yetkili Kurumu, gerekiyorsa, diğer Akit Tarafın mevzuatına tabi olarak geçen sigortalılık sürelerini, aynı zamana rastlamamak koşulu ile kendi mevzuatına göre geçmiş süreler gibi değerlendirir.

- (2) Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre sigortalı bulunan bir kimse, diğer Akit Tarafıta öldüğü takdirde, sigortalı olduğu Akit Tarafıta ölmüş gibi kabul edilir ve hak sahipleri cenaze yardımına hak kazanır.
- (3) Her iki Akit Tarafın mevzuatına göre ölüm durumunda yardımlardan yararlanma hakkı bulunuyorsa, sadece ölen kişinin ikametinin bulunduğu Akit Tarafın mevzuatı uygulanır.

4. KISIM MESLEK HASTALIKLARI

Madde 18 Meslek Hastalıkları

- (1) Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre meslek hastalığı yardımlarından yararlanma hakkı, hastalığın ilk kez bu ülkenin kendi topraklarında meydana gelmiş olması koşuluna bağılı bulunuyorsa, bu koşul, bu hastalığın ilk kez diğer Akit Tarafıta meydana gelmiş olması halinde de yerine getirilmiş sayılır.
- (2) Bir Akit Tarafın mevzuatına göre meslek hastalığı halinde yardıma hak kazanılması, mesleğin bu tür bir hastalığa yol açabileceği süre kadar yapılması koşuluna bağılı ise, bu Akit Tarafın Yetkili Kurumu, gerekli hallerde diğer Akit Tarafın mevzuatına göre bu meslekte geçen süreyi de dikkate alır.

Madde 19 Nakdi Yardımlar

- (1) Her iki Akit Tarafın mevzuatına göre meslek hastalığı halinde nakdi yardım hakkı doğuyorsa, yardım, sadece meslek hastalığının meydana gelmesine sebep olan ekonomik faaliyetin en son gerçekleştiği Akit Tarafın mevzuatına tabi olarak yapılır.
- (2) Meslek hastalığının ağırlaşması durumunda, Akit Taraflardan birinin mevzuatı gereğince meslek hastalığı yardımlarından yararlanan veya yararlanmış olan sigortalı kişi, aynı tür bir meslek hastalığı için diğer Akit Tarafın mevzuatına göre yardım hakkını talep ettiği takdirde, aşağıdaki kurallar uygulanır:
 - a) Eğer sigortalı kişi, diğer Akit Taraf ülkesinde meslek hastalığına neden olabilecek veya hastalığı ağırlaştırabilecek bir faaliyet icra etmemiş ise, ilk Akit Tarafın Yetkili Kurumu, uyguladığı mevzuata göre, hastalığın ağırlaşmasını dikkate alarak yardımların maliyetini üstlenir.

- b) Eğer sigortalı kişi, ikinci Akit Taraf mevzuatı kapsamında böyle bir faaliyet icra etmiş ise, ilk Akit Tarafın Yetkili Kurumu, uyguladığı mevzuata göre, hastalığın ağırlaşmasını dikkate almaksızın yardımların maliyetini üstlenir. İkinci Akit Tarafın Yetkili Kurumu bu kişiye, miktarı söz konusu Akit Tarafın mevzuatına göre belirlenen ve hastalığın ağırlaşmasından sonra hak edilen yardım miktarı ile ağırlaşmadan önce verilmesi gereken yardım miktarı arasındaki farka eşit bir yardım sağlar.

5. KISIM İŞSİZLİK YARDIMLARI

Madde 20 İşsizlik Sigortası Yardımları

- (1) İşsizlik sigortası yardımları, kişinin son olarak sigortalı olduğu Akit Tarafın mevzuatına göre sağlanır.
- (2) Bu Anlaşmanın 5. maddesi hükümleri işsizlik sigortası yardımlarına uygulanmaz.

6. KISIM AİLE YARDIMLARI

Madde 21 Aile Yardımları

- (1) Aile yardımları, kişinin son olarak sigortalı olduğu Akit Tarafın mevzuatına göre sağlanır.
- (2) Bu Anlaşmanın 5. maddesi hükümleri aile yardımlarına uygulanmaz.

BÖLÜM IV ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Madde 22 İdari Önlemler ve İşbirliği Usulleri

- (1) Akit Tarafların Yetkili Makamları bu Anlaşmanın uygulanması için gerekli idari düzenlemeleri yapar.
- (2) Akit Tarafların Yetkili Makamları bu Anlaşmanın uygulanmasında alınan önlemler konusunda birbirlerine mümkün olan en kısa zamanda gerekli bilgileri verirler ve bu Anlaşmanın uygulanmasını etkilediği ölçüde ulusal mevzuatında yapılan değişiklikleri bildirir.

- (3) Akit Tarafların Yetkili Makamları bu Anlaşmanın uygulanmasını kolaylaştırmak üzere irtibat kurumları belirler.
- (4) Bu Anlaşmanın uygulanmasına ilişkin her sorun için Akit Tarafların Yetkili Makamları ve kurumları sanki bu sorunlar kendi ulusal yasalarını etkileyormuş gibi birbirlerine yardımcı olur. Bu idari yardımlaşma ücretsiz yapılır.
- (5) Sadece bir Akit Tarafın mevzuatının uygulanması çerçevesinde diğer Akit Tarafa ikamet eden veya bulunan kişiler için yapılan tıbbi muayene, ikamet edilen veya bulunulan devletin kurumu tarafından, Yetkili Kurumun talebi üzerine ve bu kurumun hesabına yapılır. Her iki Akit Tarafın mevzuatının uygulanmasıyla ilgili tıbbi muayeneler ikamet edilen veya bulunulan yerdeki kurumca ve bu kurumun hesabına yapılır.
- (6) Bu Anlaşma uyarınca bir Akit Tarafa, diğer Akit Taraf tarafından hakkında bildirimde bulunulan kişilere ilişkin her nevi bilgi, bu Anlaşmanın uygulanmasında gizlilik değeri taşır ve ancak bu Anlaşmanın ve onun tatbik edildiği mevzuatın uygulanmasında kullanılabilir. Diğer Akit Taraf kendisine iletilen bilgileri açıklamaz.

Madde 23
Resmi Dillerin Kullanılması

- (1) Bu Anlaşmanın uygulanmasında Akit Tarafların Yetkili Makamları ve Kurumları, kendi resmi dilleri ile haberleşir.
- (2) Bir talep veya belge diğer Akit Tarafın resmi dili ile yazılmış olduğu gerekçesiyle reddedilemez.

Madde 24
Giderlerden ve Tasdikten Bağışıklık

- (1) Akit Devletlerden birinin mevzuatında, o mevzuat uyarınca yazı ve ekindeki belgeler için uygulanan resim ve harç muafiyeti veya indirimi, diğer Akit Tarafın mevzuatının ya da bu Anlaşmanın uygulanması için sunulan bildirim veya diğer belgelere de uygulanır.
- (2) Bu Anlaşmanın uygulanması amacıyla Akit Tarafların Yetkili Kurumları tarafından gönderilen herhangi bir kimlik beyanının, belgenin ve bildirim onaylanmasına gerek yoktur.

Madde 25
Yazılı Taleplerin Verilmesi

- (1) Bu Anlaşmanın uygulanması çerçevesinde veya Akit Taraflardan birinin mevzuatı uyarınca Akit Taraflardan birinin Yetkili Makam, Yetkili Kurum veya kurumuna yapılan başvurular, verilen beyannameler veya itirazlar diğer Akit Tarafın Yetkili Makam, Yetkili Kurum veya kurumuna aynı tarihte verilmiş sayılır.
- (2) Bu Anlaşmanın uygulanması çerçevesinde Akit Taraflardan birinin mevzuatı uyarınca verilen bir yardım talebi, diğer Akit Tarafın mevzuatına göre verilmiş yardım talebi sayılır.
- (3) Akit Taraflardan birinin mevzuatına göre bu Akit Tarafın Yetkili Makamına, Yetkili Kurumuna veya kurumuna yapılması gereken başvurular, verilmesi gereken beyannameler veya itirazlar, aynı süre içerisinde diğer Akit Tarafın Yetkili Makam, Yetkili Kurum veya kurumuna verilebilir.
- (4) Bu maddenin 1 ilâ 3. fıkralarında belirtilen durumlarda yukarıda belirtilen kurumlar, başvuruları, beyannameleri veya itirazları diğer Akit Tarafın Yetkili Kurumuna doğrudan veya irtibat mercileri aracılığıyla gecikmeksizin iletir.

Madde 26
Haksız Ödenen Meblağların Geri Alınması

Akit Taraflardan birinin Yetkili Kurumu, yararlanıcıya bu Anlaşma hükümleri çerçevesinde hak ettiği bir meblağı aşan miktarda ödeme yapmışsa, yararlanıcıya müteakabil yardımları ödemekle yükümlü olan diğer Akit Tarafın kurumundan haksız olarak ödenen miktarı, bu kimseye ödeyeceği meblağlardan mahsup etmesini talep edebilir. Söz konusu Yetkili Kurum, bu şekilde mahsup ettiği meblağı diğer Akit Tarafın kurumuna transfer eder.

Haksız ödenmiş meblağın bu şekilde geri ödenmesinin mümkün olmadığı durumda, aşağıdaki usul uygulanır:

- a) Akit Taraflardan birinin kurumu bir kimseye hak ettiğinden fazla bir meblağ ödemişse, bu kurum, uyguladığı mevzuatta öngörülen şartlar ve sınırlar dâhilinde, yararlanıcıya yardım sağlamakla yükümlü diğer Akit Taraf kurumundan fazla ödenen meblağı, bu kimseye ödeyeceği meblağlardan mahsup etmesini talep edebilir.

Diğer Akit Taraf Yetkili Kurumu, bu haksız ödeme sanki kendisi tarafından yapılmış gibi kesintiyi mevzuatında öngörülen şartlar ve sınırlar dâhilinde yapar ve mahsup ettiği meblağı diğer Akit Taraf kurumuna transfer eder.

- b) Akit Taraflardan birinin Yetkili Kurumu, yararlanıcıya kendi mevzuatı uyarınca avans ödemişse, diğer Akit Tarafın Yetkili Kurumundan, yararlanıcıya aynı süre için mevzuatına göre ödeyeceği meblağlardan, avans tutarını mahsup etmesini talep edebilir. Diğer Akit Tarafın Yetkili Kurumu kesintiyi yapar ve söz konusu meblağı talepte bulunan Akit Taraf Yetkili Kurumuna transfer eder.

Madde 27
Ödemelerde Kullanılacak Para Birimi

- (1) Bu Anlaşma uyarınca sağlanacak yardımlara ilişkin ödemeler, Yetkili Kurumun ödemeyi yaptığı Akit Tarafın para birimi ile yapılır ve bu şekilde yapılan ödeme, Yetkili Kurumu ödeme yükümlülüğünden tümüyle kurtarır.
- (2) Bu Anlaşma kapsamında, bir Akit Tarafın Yetkili Kurumunun diğer Akit Taraf Yetkili Kurumunun sunduğu hizmetler için gider iadesi nedeniyle ödeme yükümlülüğünün doğması halinde, ödeme yükümlülüğü diğer Akit Tarafın döviz kuruyla belirtilir. İlk Akit Taraf Yetkili Kurumu diğer Akit Tarafın döviz kuruyla ödeme yaparak yükümlülüğünü yerine getirir.

Madde 28
Anlaşmazlıkların Çözülmesi

- (1) Akit Tarafların Yetkili Kurumları bu Anlaşmanın yorumlanmasında ve uygulanmasında ortaya çıkan her türlü anlaşmazlığı görüşmeler ve müzakereler yoluyla ortaklaşa çözer.
- (2) Eğer anlaşmazlıklar bu maddenin 1. fıkrasında belirtildiği üzere altı ay içinde çözüme kavuşturulamazsa, Yetkili Makamlardan birinin talebi üzerine her iki Yetkili Makam, Yetkili Kurumlar tarafından çözülemeyen anlaşmazlık hususunda derhal birbirlerine danışır.

BÖLÜM V
GEÇİCİ VE SON HÜKÜMLER

Madde 29
Geçici Hükümler

- (1) Bu Anlaşma, yürürlüğe girmesinden önceki dönem için hiçbir yardım hakkı doğurmaz.
- (2) Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce bir Akit Tarafın mevzuatına göre geçen bir sigortalılık süresi, bu Anlaşma hükümlerine göre doğan hakların belirlenmesinde değerlendirilir.

- (3) Yalnız bu Anlaşma uyarınca ödenmesi gereken herhangi bir yardım, ilgilinin bu Anlaşma hükümlerine uygun olarak talepte bulunması halinde, önceden tasfiye edilen haklar, bir toptan ödemeye yer verilmemiş olması kaydıyla, bu Anlaşmanın yürürlük tarihinden geçerli olarak ödenecektir.
- (4) Bu maddenin 3. fıkrasında sözü edilen talep bu Anlaşmanın yürürlük tarihinden itibaren iki yıl içinde yapılırsa bu Anlaşmaya göre doğan haklar, Akit Tarafların mevzuatındaki zaman aşımı nedeniyle hakkın kaybına veya ortadan kalkmasına ilişkin hükümleri, ilgili hakkında uygulanmaksızın, o tarihten itibaren kazanılır. İki yıl geçtikten sonra yapılan taleplerde ise talep tarihi esas alınır.

Madde 30
Onay ve Yürürlük

- (1) Bu Anlaşma Akit Tarafların yürürlüğe girme için ilgili yasal gereklerin yerine getirildiği konusunda diplomatik kanallar yolu ile birbirlerini haberdar etmek üzere gönderdikleri son yazılı bildirimim teslim alındığı Miladi ayı izleyen ayın birinci gününde yürürlüğe girer.
- (2) Bu Anlaşma üzerinde Akit Tarafların müşterek yazılı onayı ile herhangi bir zamanda değişiklik yapılabilir. Yapılan değişiklikler bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen yasal prosedür izlenerek yürürlüğe girer.

Madde 31
Anlaşmanın Süresi ve Feshi

- (1) Bu Anlaşma süresiz olarak yürürlükte kalacaktır.
- (2) Akit Taraflardan biri, diğer Akit Tarafa üç ay önceden yazılı bildirimde bulunmak suretiyle Anlaşmayı feshedebilir.

Madde 32
Kazanılmış Hakların Korunması

- (1) Bu Anlaşmanın feshi halinde, Anlaşma uyarınca kazanılmış olan haklar saklıdır.
- (2) Bu Anlaşmanın feshi halinde henüz karara bağlanmamış yardım hakları ile ilgili tüm işlemler, bu Anlaşma hükümlerine göre sonuçlandırılır.

İşbu Anlaşma, Ankara'da 16.04.2016 tarihinde Türkçe, Farsça ve İngilizce dillerinde, her üç metinde aynı derecede geçerli olmak üzere ikişer orijinal nüsha olarak düzenlenmiş ve imzalanmıştır. Yorum farklılıklarında İngilizce metin esas alınacaktır.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

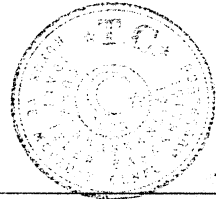

Süleyman SOYLU
Çalışma ve Sosyal Güvenlik
Bakanı

**İRAN İSLAM CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

Dr. Ali RABIEI
Kooperatif, Çalışma ve Sosyal Refah
Bakanı

TBMM Basımevi - 2019